

vrha. Franc Hrastel, Filip Streicher, Jože Miklavc in Ed. Pinc z Ribnice, J. Mörth iz Tolst. vrha, Sim. Těrnik in Al. Bernhard iz Št. Janža. Peter Mravljak in Luka Blumer iz Primona, Jurij Uraživnik iz Št. Janža, Val. Polen in Janez Gaberšek iz Št. Vida. Fr. Sagmeister in Jože Lavko iz Tribunj-Ant. Enci in Jos. Sekolovnik iz Pernic. — V črni knjigi pa stojé iz teh okrajev Fr. Dietinger in Fr. Hrastnik iz Brezna; Janez Ferk in Franc Jamež iz Dola. Fr. Pičury iz Dobrove, Tom. Köblin Peruš iz Primona ter Peter Rosman iz Sobote. Ne bode nam treba pristaviti še česa k temu. Zlata in črna knjiga poveste za dosti jasno hvalo, pa tudi grajo volilcev.

Vrlému kmetu v spomin.

(Konec.)

Delovanje njihovo nam pač jasno priča, koliko dobrega zamore storiti en sam mož, ako je za svojo stvar dovolje navdušen in vnet, ter v svojem delovanji dovolje pogumen in stanoviten. Zato pa tudi rečemo, da zaslužijo blagi pokojnik radi svoje vstrajnosti in trudoljubivosti v težavnem našem narodnem delu naše največje hvaležnosti in mi bi samo želeli, da bi njihov krepák duh vedno bival in ostal med nami, da bi nas neprestano budil in klical na narodno delo ter nas vedno bolj utrjeval v narodni zavesti, v iskreni ljubezni do naše domovine, kakor tudi v svetem prepričanji, da pravična stvar mora končno zmagati in naj se ji stavijo še tolike ovire. Zato pa nam ostanejo pokojni oče Urbanc nepozabljivi in kedar se bode govorilo o možéh, ki so tukaj pri nas v boju za naše narodne pravice stali v prvih vrstah, takrat se bode tudi z največjo častjo in spoštovanjem imenovalo njih ime.

Bog nam daj še mnogo takih mož za narod, pa tudi takih skrbnih starišev svojih otrok. Radi svoje poštenosti in izglednega razumnega gospodarstva so uživali pokojni oče povsod največje spoštovanje. Njihovi občani so to tudi očitno pripoznali izvolivši si jih županom in obč. odbornikom, koji častni opravili so dolgih let opravljali, točno in vestno v blagor in prid svoje občine. Kako spoštovani da so bili pokojnik v celem našem okraju in drugod, to je tudi pokazal njihov pogreb, ki je bil z ozirom radi nenavadno hude zime res sijajen. Da si je bil jako hud mraz, se je pogreba vdeležilo vendar toliko ljudi, da jih mnogo enacega pogreba niti ne pomni. Počivajte toraj v miru, blagi vrlí oče, in uživajte sad svojega truda, nam vsem drugim pa bodite trajni izgled pravega rodoljubja, delavnega in plodonosnega življenja!

J. L.

Gospodarske stvari.

O sajenji dreves.

Večkrat smo v teh listih govorili o tem, kako se naj sadi drevje; ne zdi se nam torej pa potreba, naj še pišemo iz nova o tej reči. To še pa posebej zato ne, ker se to ležje pokaže, kakor popiše. Vsled tega se nihče sajenja ne nauči samo iz knjige, ampak iz vaje, v tem najprej in najbolje, ako vidi druge saditi, ki to znajo prav in z ozirom na drevesce pa tudi na zemljišče, kjer se sadi.

Na eno pa se nam zdi potrebno, da pokažemo, na to, če se drevesce ne prime, če ne požene, da-si se je prav vsadilo. Kaj je tega krivo? Ali se da drevescu še pomoči? Da se, kakor pravimo, drevesce ne prime, tega je v časih krivo to, da se je vsadilo drevesce že v mrazu, v zmrzlo zemljo. Večkrat pa je krivo temu, da drevesce ne požene, to, ker se je vsadilo pozno, že globlje v spomladi ter se je drevesce že več ali manj izsušilo na vozu.

Ako se ti izgodi taka nevolja, izkopli drevesce iz zemlje ter mu prireži koreninje z ostrim nožem, toda prireži mu ga tako, da pride prereza doli, na ravnost na prst v luknji, v katero pride drevesce. Predno pa ga vsadiš na novo, položi ga za nekaj ur v vodo in tako ga vsadi na novo, na prejšnje mesto. Sedaj ti raste gotovo in to tem bolje, če si pomazal drevescu deblo in veje z zmesjo iz ilovice in apna. Ta maža brani drevesce, da se voda ne izgubi tako hitro iz njega. Okoli drevesca pa je dobro, če se razpoloži nekaj kratkega, dobro vdela-nega gnoja. Le-ta drži mokroto v prsti in zato se ti sedaj gotovo prime drevesce in lepo raste, če že ni bilo postalo popolnem suho.

Sejmovi. Dne 20. marcija pri sv. Barbari v Halozah, v Studencih pri Mariboru, v Arveži, v Braslovčah, v Oplotnici, v Stradnu, v Zibiki, v Slov. Bistrici, na Bregu v Ptuji (za svinje). Dne 22. marcija v Šentilji v slov. gor. Dne 23. marcija v Kamnici in v Sevnici. Dne 24. marcija pri sv. Križi tik Slatine.

Dopisi.

Iz Vodranec. (O b r a m b a.) V Središči je že nekaj let pričkanje zaradi stavljenja novega šolskega poslopja; in to pričkanje bilo je večinoma povod razporu med čestito duhovščino in nekimi tržani. Celó po časnikih ste se pikali obe stranki, a slišal sem na večih mestih od gospodov duhovnikov, da ste se s tem medsebojnim pikanjem le obe smešili. Središčani so dobili dovoljenje, da se postavi novo šolsko poslopje na Srediških tratih in to zbog tega, ker so o pravem času vedeli prijeti za pravi zvo-

nec. Se ve, da so na to delali, vsaj nekateri, gledajoč na svojo korist, polepšanje trga je bil le izgovor. Grabljenci, kateri so kupili posestvo, na katerem so namerjali staviti novo šolsko poslopje, mislili so, da so že na konji, a njim je spodletelo. Grabljenci so se poprej norčevali iz Središčanov, rekši, da nimajo župne cerkve ni šole, akoprem so „purgarji“, a sedaj jim Središčani povračajjo itd. v časopisu, ki sicer tukaj ni razširjen, a njegov dopisnik je s svojimi pomagači dal naročiti več listov tretje številke „Brusa“, ki so bili razposlani tudi našim nasprotnikom. Čemu ta potrata? Ne bi-li se lahko ta denar obrnil za kako boljo stvar? V omenjeni številki so priobčeni telegrami iz Središča in jeden iz Grab, žaleči č. g. župnika v Središči in občino Grabe. Nekateri Grabljenci, Obrežanci, Šalovčani in celo Središčani so mislili in javno govorili, a mislijo in govorijo še sedaj, da sem jaz sestavitelj teh telegramov; njim pa moram tedaj odločno reči, da je to le sumničenje. Jaz že nisem leto dni razen dvoje, troje pesmi poslal nikakega dopisa v noben časopis. Tudi nisem bil nikoli sodelavec kakenga šaljivega lista. Ko je „Brus“ začel izhajati, poslal sem njegovemu uredništvu „Magjarsko himno“, v kateri sem poskusil osmešiti magjarsko predrznost in nadutost, toda stvari uredništvo „Brusovo“ ni hotelo v svojem listu priobčiti, akoprem je imela bolji namen, kakor omenjeni telegrami, ki budé le krajno zanimanje, dražeč živce pojedincev, a ostali čitajoči svet slovenski ne briga se za-nje. Jaz imam mnogo znancev in tudi prijateljev med gospodi duhovniki Lavantinske vladikovine in sam č. g. župnik Venedig mi je že knjige posojeval. Lepa bi bila nehvaležnost, ako bi ga grdil in smešil z umazanimi telegrami. Tako podla duša pa nisem, ker kaj takega ne pristuje naobraženemu človeku. B. Fl.

Iz Žalca. Pri nas vršila se je volitev mest in trgov po navadi prav mirno in zajemno. Od 49 glasov oddalo se jih je 43 za našega poslanca g. dr. Serneca, in 1 za framasona dr. Foreggerja, in ta njegovi častitelj ni nihče drugi, kakor od vlade tukaj nastavljeni in od tukajšnjih davkoplačilcev plačani g. c. kr. inženir Vilhelm Butta, rodom Čeh. No, vsled tega glasa se Žalec še ne bode ponemčil, potujčil. Žalčani prave korenine stojijo, kakor siya skala, za vero, dom in cesarja. Ostalih pet glasov pa se je zgubilo. Naša krasna Savinjska dolina je pač pokazala, da ni le samo najkrasnejša dolina mile naše domovine, ampak da so njeni prosti gospodarji zavedni, vrli, neustrašeni Slovenci, kojim je mar, da naša skupna domovina Avstrija kot taka tudi obstoji. Z 224 glasovi volili so vrli tržani Žalec, Vransko, Mozirje, Ljubno in Gornji grad vrlega narodnjaka g. dr. Serneca. a e 8 izvržencev, samih tujih privandraccev gla-

sovalo je v celi Savinjski dolini za framasona in nad bodočnostjo Avstrije obupajočega dr. Foreggerja. Čast in slava vrlim zavednim volilcem trgov krasne Savinjske doline, živeli!

Iz Vranskega. (Slava.) Dne 9. marcija smo imeli volitev za državni zbor. Izmed 49 volicev nas je prišlo 47 na volišče in glasovalo jih je za dr. Serneca 43, za Foreggerja 4. Pri predzadnji volitvi pa smo imeli 27 slovenskih 12 pa nasprotnih glasov; vse to kaj jasno kaže, da se Vransko zelo probuja in napreduje, kajti od 27 prišli smo na 43, nasprotniki pa so padli od 12 na 4. Vranski posestniki so s tem celemu svetu pokazali, da so verni katoličanje, pa tudi zvesti sinovi svoje mile domovine, katero spoštujejo. Vaše vrlo obnašanje, vaše versko in narodno prepričanje, katero ste pri tej volitvi očitno, brez strahu in s ponosom pokazali, vam bodi v slavo in tolažbo, da ste storili svojo sveto dolžnost, domovini slovenski pa bodi v čast! Prepričali ste se, da je v slogi moč in gotova zmaga. In ako vas prihodnjič zopet pokliče glas presvitlega cesarja na volišče, ne dajte se begati, pridite zopet tako v obilnem številu in gotova je naša zmaga, kajti številke dovolj jasno govorijo. Živio vrli, zavedni slovenski volilci!

Iz Porečja. (Dež za solncem) mora biti, za veseljem žalost priti! Tako se je godilo veselim svatom dne 3. februarja t. l. v Pongercih. Po dvodnevem veseljevanju smo se namreč napotili svatje z nevesto proti njenemu prihodnjemu domu, v Šentlovrenc. Lahko razumljivo bode ti, čitatelj, da je presladka vinska kapljica oživila vsa srca do krika in petja in da je to še močno podpiralo glasno sviranje spretnih godcev, ko je skrbna mati objemala preljubega srčka — nevesto. Konjiči najstih sanij žvengljali so z nami in s predragim zakladom urnim skokom od veselšča, kakor bi vedeli, da se ne bode pustilo ob določenem času dojti v obljubljeni dežel. In res je bilo tako. Ko prikrikamo na konci vasi Pongerc, že nas ustavi hudobija ondotnih fantalinov, na kar pa brž prihité možje, ki nam osvobodijo pot. Ne da bi se kdo kaj hudega nadejal, vlekli so nas rezgetajoči konjiči do cerkve. In tukaj, kaj si misliš, predragi čitatelj, kdo nas je sprejel? Na videz bila bi peklenska drhal, a bili so le brezverni ponočnjaki iz Jablanj. Ta drhal prepregla je čez javno cesto železne verige in se oborožila s teležniki, vilami, krampi in koli, prav tako, kakor bi čakali kruto zverino. „Šest goldinarjev dajte nam, saj nas pač ni ničesar sram, če damo tudi bat na bat, a šest goldinarjev nam morate dat.“ Tako je tirjala in si mislila ta brezvrna drhal od nas. Se ve, da je nastal prepir in krik, ki je trajal čez en uro in je končal z močnim udarcem, kojega je dobil naš pošten svat s teležnikom čez glasno. Kipeča

kri nam je odvezla pogum in morali smo nazaj, nazaj v ravninski raj. Še le drugi dan se nam je posrečilo priti z nevesto tja, kamor smo bili namenjeni. Ti pa predragi čitatelj, pomni si dobro od taistih fantalinov: Jablančani so, — To veste vsi: — Ostro jekló, — In vroča kri.

Iz Slatine. (Ples — smrt.) Naš župan, J. Ogrizek je imel na pepelnico celi dan, noter do večera godbo in ples. Ljudje, ki so v jutru šli mimo k službi božji, so kar postajali in strmeli nad tako brezbožnostjo. Pričakovati bi bilo res v županski hiši najti vzgledno gostilno, a v resnici je kraj, kjer se shaja in zbira vsa sodrga iz okraja. Ko sem slišal o tem plesu, prišla mi je na misel pesem: Le rajaj, le rajaj slepi svet, — Le vživaj, le vživaj grešni med, — Ali eno zapomni: danes vesel, — Da jutre že bodeš prah, pepel. — Vresničilo se je to. Drugi dan je šel hlapec slamo rezat na hlev, padel je na pod ter se tako poškodoval, da je še tisto noč umrl. Tako že dovolj nesrečen še pa tega usmiljenja ni našel pri gospodarji in gospodinji, da bi na smrt bila mu za dušo poskrbela. Da si je bilo dovolj časa, nista ga dala sprevideti. Enako nečloveško in nekrščansko pustila sta ga tudi pokopati. Še skoraj toplega vrgli so na voz ter zapeljali na pokopališče. Več usmiljenja in ljubezni do človeka se pač gotovo najde med neverniki. Saj pa tudi trdi sv. apostol Pavel: „Ako pa kdo za svoje in zlasti za domače nima skrbi, zatajil je vero in hušji je, kakor nevernik“. Ta revež pa ni prvi, ki ga je zadela nesreča umreti pri tej hiši. Okoli novega leta prišel je bil občinski berač iskat pomoči k županovi hiši. A postavni oče občinskih siromakov pustil ga je v listnjaku in tam je umrl, ali bolje rečeno, zmrznil je v tej hudi zimi v listji. Duhovni pastirji so o njem pa še le zvedeli, ko so ga mimo cerkve peljali na pokopališče. — Kako pa zna krščanska hiša pokazati ljubezen do človeka, posebno do ubogega! Beračica prišla je k taki hiši, kjer je tudi župan. Dolgo so jo imeli boleno v hiši na toplem, o pravem času jo dali prevideti, in ko je umrla, niso je kar zavlekli v grob, marveč po krščanski in človeški navadi so jo lepo pokopali. Še sv. mešo so najeli za njo k pogrebu. Tak gospodar je pravi župan, ki daje lep zgled, ne pa, da daje pohujšanje celi soseski; to je prava županska hiša, ki odpira vrata v resnici pomoči potrebnim, ne pa taka, ki je vedno najrajši le tistim na stežaj odprta, ki pijančujejo, debelo za vino dajejo in premoženje zapravljajo.

Iz Ostrožnega pri Celju. (Spomin vrle žene.) Kako uro hoda od prijaznega mesta Celje dospé uljudni potnik v vas Ostrožno. Ta vas je nastopila z novim letom zares žalostno leto. Oglasila se je tu bela žena, neizprosljiva smrt v 14 dneh štirikrate. Med drugimi poko-

sila je tudi nepozabljivo posestnico in soprogo že nad 30letnega vaškega predstojnika Franceta Šorna, drago nam mater Frančiško Šorn. Luč sveta je zagledala ta blaga žena l. 1831. v ravno tej vasi. Ko je dvajseto leto dekliske dobe nastopila, začne že se za njo drugo življenje. Skrbni oče Jurij in pridna mati Urša dali so svojo ljubljeno hčerko mlademu Francetu za ženo. Pa tudi v tem stanu se je rajna zares vrlo obnašala. Pretrpela je vse težave tega stanūin je, kolikor mogoče, složno in mirno s svojim možem živela. Bila je ranjka tudi skrbna mati. Izmed treh sinov je najstarejši Jože profesor v Ljubljani, srednji Jurij pa posestnik blizu očetovega doma. Kar pa je rajna žena najbolj želela, namreč, da bi še mogla tretjega in najmlajšega sina preskrbljenega videti, v tem jej ni bila sreča mila, kajti zapustiti ga je morala kot dijaka šestega razreda latinske šole. Ranjka je bila na dalje pridna in skrbna gospodinja, vrla Slovenka, zraven pa prava pobožna kristjanka, vnetja za čast božjo, zato pa se tudi ni bala smrti. Previdena s sveto popotnico, je dne 21. prosinca zvečer ob 8. uri mirno v Gospodu zaspala. Solze domačih in drugih bližnjih so očitno kazale, kako priljubljena je bila ta žena v celi župniji.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kolikor se vidi doslej, nima še grof Taaffe v drž. zboru večine za-se in težko, če jo še dobode, kajti gg. poslanci so razdeljeni v tako različne stranke, da skorej ni mogoče misliti, na kaj, na katere reči bi se strnili v svoji večini za vlado in to, kar hoče ona doseči. No toliko je gotovo: če grof Taaffe ne spravi večine vkupe — Taaffe, ki mu je lahko biti dnes konservativnemu, jutri pa že liberalnemu, tedaj pač ne dobi več nihče vkupe večine v tem novem drž. zboru. Na vsak način dobimo pa torej novo vlado in — nove volitve in Bog zna, kake da bodo potlej, brž vse poprej, kakor proste. — Drugo leto začne se nova doba za Dunajsko mesto, ko bode za celo mesto le eden, veliki mestni zastop in volitve v le-ta novi zastop izvrše se že kmalu, kakor je podoba, že v tem poletji. — Predsednik višje dež. sodnije v Gradci, stari vitez Waser je dobil od ministra za pravosodje precej dolg nos zavoljo svojega ukaza, da ne smejo c. kr. sodniki voliti mož, ki niso za stari liberalizem t. j. za jude in njih nemške repóve. Ne vemo pa, bode-li pri njem to kaj izdalo; kakor ga mi poznamo, bode to težko. — Kakor sodimo iz drž. volitev na Koroškem, ne smejo tamošnji Slovinci obupati. Če tudi še sedaj niso zmagali, vendar se vidi, da se slov. ljudstvo čedalje bolj zavéda svoje pravice in to daje upanje, da zmaga v kratkem, gotovo že